

CJp002

Úvod do studia jazyka a jazykovědy

<https://is.muni.cz/auth/predmet/ped/podzim2024/CJP002>

(podzim 2024, 26. 9. 2024)

Marek Lollok

Jazyk

- „součástí lidské vybavenosti, je integrální a neodmyslitelnou složkou lidské existence“ (Daneš 1993: 134)
- jazyk je jev nadosobní
- jazyk je jev heterogenní, tj. jev který vykazuje značnou variantnost

Jazyk a řeč

- J: abstrakce/součást lidského vědomí
- Ř: konkretizace jazyka, komunikační jazyková činnost jednotlivce

Znalost jazyka se realizuje řečí.

- langue x parole

Jazyk

- národní
- mateřský
- odlišný/cizí/cílový

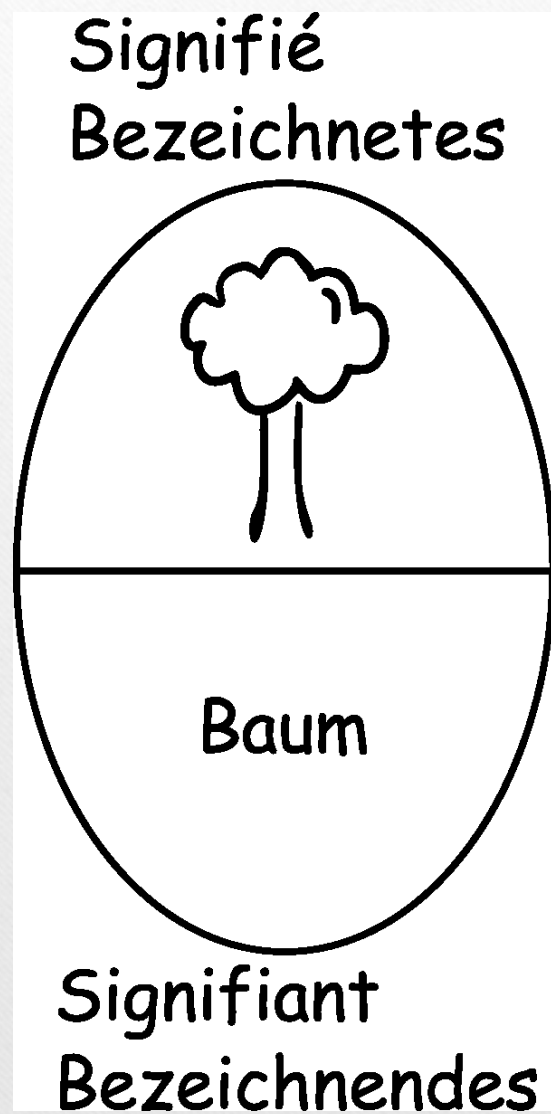
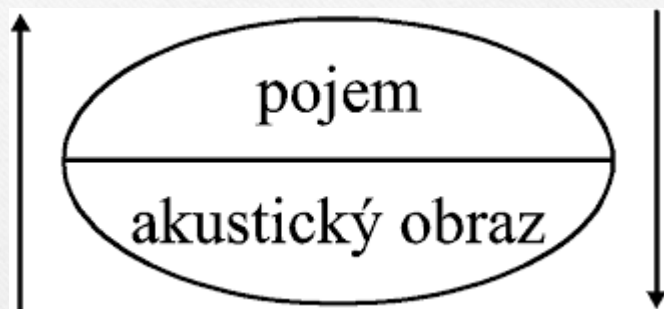
Znak

- něco, co něco (jiného) zastupuje
- disciplína: sémiotika, sémiologie

Znak

- něco, co něco (jiného) zastupuje
- „znak (signum, signans) je něco, za čím se skrývá něco jiného (signatum, referent, věc)“ a že „existuje někdo, kdo si takový vztah uvědomuje“
- (<https://www.czechency.org/slovník/ZNAK>)

Znak (Ferdinand de Saussure)

Ferdinand de Saussure (1857-1913)

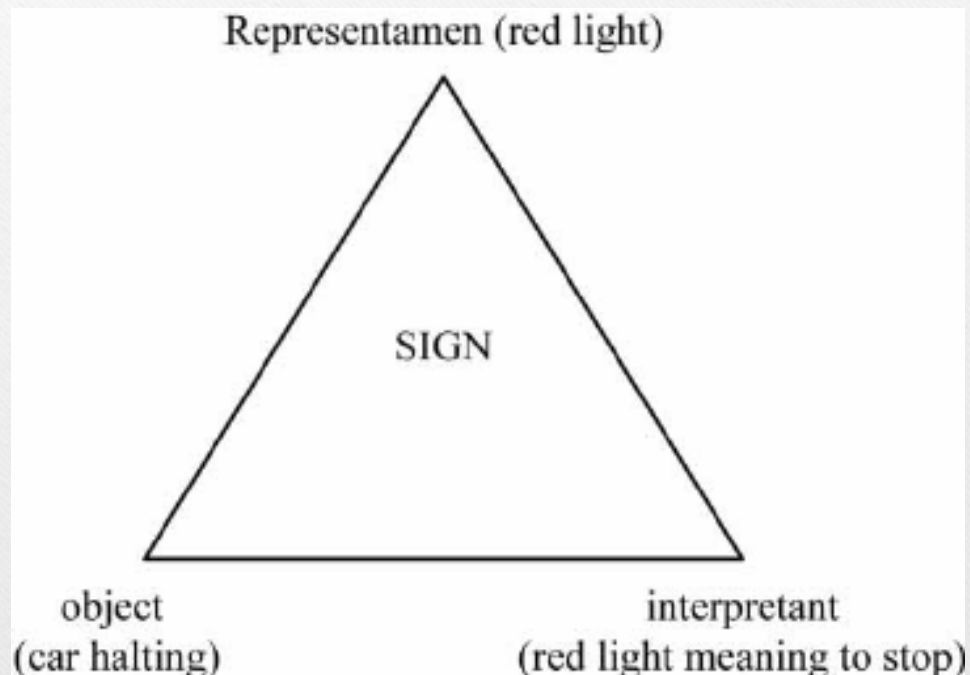

- *Kurz obecné lingvistiky* (1916)
- dyadický model znaku
- arbitrárnost označujícího a označovaného
- vliv na Pražský lingvistický kroužek (strukturalismus)

Znak – triadický model

- Charles S. Peirce (1839-1914)

Dělení znaku

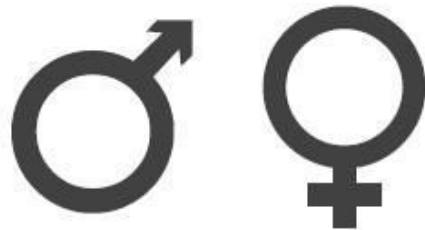
- Charles S. Peirce
- **ikon**
- **index**
- **symbol**

Icon

Index

Symbol

Komunikace

- přenos informací; sdělování obsahu lidského vědomí jiným lidem
- **komunikanti**
- **komunikační kanál**
- **komunikát**

Komunikace

- verbální
- neverbální

A ----- T ----- Ad
mluvčí   posluchač
pisatel   čtenář

jazyk mluvený x jazyk psaný

Komunikace

- přenos informací; sdělování obsahu lidského vědomí jiným lidem
- **komunikanti**
- **komunikační kanál**
- **komunikát**
- **jazykový projev**
- **text**

